

УДК 657:342.2

Дмитренко А.В., к.е.н., доцент, Гибало А.О., студентка 301 – ФМ
*Полтавський національний технічний університет імені Юрія
Кондратюка*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕТОДІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Для одержання облікових показників про об'єкти обліку, які використовують у процесі управління виробництвом на підприємствах України, у бухгалтерському обліку застосовується низка специфічних прийомів, що в сукупності складають його метод.

Метод бухгалтерського обліку – це система способів або прийомів, за допомогою яких об'єкти обліку відображаються та узагальнюються у грошовій оцінці за економічно однорідними ознаками з метою контролю за виконанням статутних вимог, ефективного використання виробничих ресурсів, для забезпечення збереження власності і досягнення найбільшої ефективності господарської діяльності [2].

Метод бухгалтерського обліку складається з чотирьох основних елементів: елементи первинного спостереження за об'єктами бухгалтерського обліку – це документація й інвентаризація; елементи вартісного виміру об'єктів бухгалтерського обліку – оцінка і калькуляція; елементи взаємозалежного відображення, узагальнення і порівняння інформації про об'єкти бухгалтерського обліку – це рахунки і подвійний запис; елементи повного узагальнення інформації про об'єкти бухгалтерського обліку – це баланс і звітність.

Документування є початковим етапом облікового процесу, який є способом оформлення фактів господарського життя підприємства й має як економічне, так і юридичне значення. Економічне – полягає в тому, що з його допомогою здійснюється контроль господарських операцій, а юридичне – зміст документа підтверджує законність здійснення операцій, що надає бухгалтерським даним доказову силу. Однак на практиці не всі факти, які відбуваються на підприємстві, можуть бути зафіксовані у документі. Тому документування всіх господарських операцій у бухгалтерському обліку в силу дії об'єктивних причин не завжди забезпечує відповідність облікової та фактичної інформації.

Забезпечення повної відповідності записів у системі бухгалтерського обліку можливо тільки за допомогою елементів методу бухгалтерського обліку, зокрема інвентаризації, який є доповненням. Інвентаризація передбачає перевірку даних бухгалтерського обліку та фактичного стану відповідного об'єкта спостереженням, вимірюванням, реєстрацією та порівнянням одержаних даних, тобто за допомогою певних процедур, що забезпечує повну відповідність записів у системі обліку.

На основі даних інвентаризації роблять коригування облікових даних про наявність і стан об'єктів обліку, оскільки у процесі господарської діяльності

можливі природний збиток, часткове псування та розкрадання майна підприємства, помилки при розрахунках та обчисленнях.

Ефективність прийняття рішень залежить від інформації щодо фінансового стану підприємства, структури його майна і джерел утворення, виражених у грошовому виразі на основі елемента методу бухгалтерського обліку – оцінки. Оцінка – це спосіб обліку в узагальнюючому вартісному виразі й виконує дієву контрольовану функцію фінансового стану підприємства [1].

Калькулювання – це метод обчислення собівартості виготовлення продукції, виконання робіт, надання послуг шляхом вимірювання та розподілу витрат, які належать до того чи іншого об'єкта калькулювання (виробу, процесу, замовлення тощо).

Рахунки бухгалтерського обліку є способом систематичного спостереження, групування й систематизації інформації про об'єкти за певними економічними ознаками для задоволення вимог системи управління. Відображення на рахунках господарських операцій відбувається за допомогою елемента методу бухгалтерського обліку подвійного запису. Суть полягає у взаємозв'язку двох явищ, які викликані однією господарською операцією, що записується двічі – за дебетом одного рахунка і кредитом другого. Подвійний запис поступово перетворюється у принцип бухгалтерського обліку, нехтування яким призведе до нівелювання об'єктивної інформаційної бази для системи управління.

Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку є способом вивчення процесу відтворення капіталу, що відбувається на підприємствах. Він завершує процедуру обробки інформації, узагальнюючи їх в облікову модель фінансового стану підприємства.

Звітність визначає склад та методику формування інформації для системи управління, її необхідно розглядати як заключний елемент методу бухгалтерського обліку.

Тобто, метод бухгалтерського обліку є важливим явищем в економічному житті суб'єкта господарювання. На практиці всі зазначені елементи взаємопов'язані між собою, кожен із них використовує попередні, або сам представляє інформацію для наступних. Вони слугують визначеним цілям системи управління, а в сукупності створюють інформаційну базу для прийняття рішень.

Список використаних джерел

1. Гуцайлюк З. Деякі питання реформування системи бухгалтерського обліку: концепція та реалізація [Текст] / З. Гуцайлюк // Бухгалтерський облік і аудит. - №10. – 2016. – С.10-17.

2. Проданчук М.А. Методи бухгалтерського обліку в інформаційному забезпеченні менеджменту / М.А. Проданчук. – К: Економіка АПК, 2016. – №12. – С.55 – 61.